

Kiadóhivatal:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide csimrendők
az előfizetési pénsek.
Hirdetések és nyilatko-
kölendők:

ELŐFIZETÉSI DÍJ
Egész évre . . . 8 k r
Félévre . . . 4 .
Negyedévre . . . 2 .
Egyes szám ára: 20 fill.

Szerkesztőség:
Kaposvár, Irány D.-u. 14.
Ide küldendő a lap
szállási díját illető minden
költség.

Bérmunkások küldé-
ményét nem fogadjuk el.

Késziratokat vissza
nem adunk.

SOMOGYI ÚJSÁG

MEGYEI és HELYI-ERDEKŰ VELEGES TARTALMU HETILAP

A „Kaposvári hivatalnokok társasköre“ hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint egyszer: SZERDÁN.

Felelős szerkesztő és kiadó: POÓR SÁNDOR.

A tömeg eszmeköre.

Ha a socialis problémának mély jelentőségét az ő lefelé való kialakulásában teljesen megismerni akarjuk: akkor a szegények és nyomorultak legsalsóbb rétegeihez kell leszállnunk.

Mit hozott ezeknek a modern civilizáció, a hit és Istenben vetett bizalom javaiért, a melyeket tőlük elvett? A modern jogegyenlőség ezen páriái számára ugylászik nem érkezik meg az a Messiás, a ki az evangéliumban hirdeti: hagyjátok a szegényeket és nyomorultakat hozzám jönni, mert ők a mennyek országa!

Ezen egyedüli vigasztól is megfosztotta őket a — civilizáció! Nekik nincsen menyországuk! Nincsen vigasz a jelenben és nincsen remény a jövő életre! Ők nem értik meg a modern tudomány tanait; de ezerszer hallották, hogy a világtettek mechanikus menetében a végtelen térben nincsen se föl,

se le és hogy ott nincsen hely sem a menyország, sem a pokol számára,

Az örök megjutalmazásban s az itt szenvedett jogtalan, halál utáni kiegyenlítésében való hitnek megsemmisülésével — eltűnt egytuttal a komor tömegek szíveiből a tekintélyben való hit is.

Ez kuforrása azon könyörületlenségnek sőt kegyetlenségnek, a melylyel az a mi modern kulturánk összes ter mékeit szétrombolni, megsemmisíteni kész. Ez eredete és toborzóhelye azon petroleur-csapatoknak, a melyek kivonulnak azért, hogy a művészet összes műveit megsemmisítsék és eltöröljék a föld színéről mindazt, a mi a közönségesnek színvonalán feltűnne. És a filozófiája ezen jog- és vagyonnélküli csordáknak, melyek az újkor haladását még inkább fenyegetik, a középkori mongolok és tatároknál: — ezen filozofia, mondom, azon nézetten és meggyőződésen alapszik, hogy csak annak

van létjoga, a mi e csordák szükségleteinek és kívánságainak kielégítésére szolgál s amit elérhetnek.

Gyűlöletük feltámad a civilizáció magasztos művei, a templomok, paloták, szobrok, képek és mindazon dolgok ellen, melyek az élet fényéhez és kényelméhez tartoznak; ezek reájuk nézve örökre elérhetetlenek s nézetük szerint csak arra való, hogy megaláztatásuk mélységét, nélkülözésük kínját, kiörlésük tényét állítsák szemük elé.

El tehát a kultura ezen műveivel a földszínéről, mert t. i. a föld — ottan a legszebb, a hol azt az emberi kultura művei el nem rutitják. Mert — ugymondják e csordák — mindezen műveken odatapad a szerencsétlenek millióinak verejtéke és vére; minthogy azok megteremtésénél, létrejötténél — ők sóhajtoztak kemény munkában! Igenis ők, — a szerencsétlenek, kik átkaikkal halmozzák el ama keves boldog

T Á R C Z A.

Asszony volt.

— A „Somogyi Újság“ eredeti tárczája. —

Irta: Annák Margit.

Olyan egyszerre vége lett mindennek. A leánykori álmok puha, finom szálakból összerótt szövét, az élet a maga durva pamut szálaival át meg átvilágította s végre teljesen elfedte. Az ábrándok elenyésztek s valami iszonyu, kétségbeesett vergődés vágyakozás foglalta el a helyüket. A tavaszi langy, meleg verőfényhez, napsugárhoz, madárdalhoz szokott természetű egy össze szagorodott ebben a mesterkelt levegőben. A mint ott állt nap-nap után a kávéházi pénztár keskeny padkáján s álmodva nézegette az előtte nyüzsögő tarkabarka tömeget, olyan megsemmisülési vágy vett rajt erői, érzékellen, szajbadt lett a teste, s a szíve alig dobogott.

Mindazon vágyak remények, melyek eddig soványok lelkét betölték az utat, megvetés tárgyaivá lettek, a százezer ki-nevezett képzet egyszerre semmivé vált s maradt utána örök, tántorgó üresség. A szép Gütterné faszott, didergett ebben a környezetben, úgy vágyott epedt [valami melegség után, mi át megáthatná a szívét, a lelkét, szeretett volna szabadulni innen. Háta mögött egy ajtó — az életterem

ajtaja — folytonosan ki és becsapódott. Minden ajtó nyílásra vékonyka füstszalag tödült be magával hozva az ételek erős szagát, koronként a férje rekedt, kiabáló hangját, aztán a fojtó, fullasztó köhögését.

A kiszolgáló pinczerek siető lepteinek kopogása, a tálcáik, poharak csengése behallatszik a hosszú, boltíves folyosóról de a hangok sűr-zavaros chaosát, a távolság letompítja, valami elkábító, elálmosító zsongás származik belőlük, mi ölmenehezé teszi az asszonyka fejét. S amint így fejét tenyerébe hajtva ott ülta márvány asztalka mellett, a fényes, nagy üvegtáblák mögött, önkénytelen az a gondolata támadt.

Hát miért is ment ő tulajdonképen ehhez a betegemberhez? Miért? Miért? Maga is elmosolyodik erre a furcsa kérdésre. Hát mert kellett, mert megöregedett. Szép is volt, kedves is, okos is, még sem kellett senkinek. Olyan emancipált leány hírében állott s ez a legborzastóbb hír, melyben egy leány állhat a kis városiak előtt.

És Hettyei Laura mindezzel nem törődött. Az ő szabadon csapongó, korlátlan szabadsághoz szokott természetű nem tudta megfúrni azt, hogy felette valaki uralkodik. Saját oaze után járt mindig, azt tette, mi neki tetszett.

Szülei kényeztetették s elvakult szeretetükben nem vették észre, hogy mindennek nem lesz jó következménye. Ő meg csak tovább csatangolt az erdőben, óra-

hosszat elheverezett a puha illatos fűbe s engedte, hogy a forró napsugarak barnára szívják hamvas bőrét. S mikor így elme-rengve beköborolta a vadvirágos mezőt az erdő, otthos magányos óráiban, a sok meg nem válogatott könyvekből kiolvasott chaosból eszményképét alkotott magának, egy embert, ki mindazon szép és jó tulajdonságok összegével volt felruházva, melylyel regényeinek hősei bírtak.

És erre várt szüntelenül, egy ilyen emberé akart lenni és senki másé. De a leányos, bohó álmokat, a megalkotott ideált egyszerre szíjjel-robbantotta a női hiúság. Mikor egy reggel erre a gondolatra ébredt a Hettyei szolgabíró híres szép lánya — kinek még abban az időben az egész város arany ifjúsága bódolt — ama huszonöt esztendőes vagyoka érezte, hogy valami ismeretlen hang szólal meg belsejében, mely megzavarja lelke szokott harmóniáját. Számot akart adni önmagának és nem tudta, hol kezdjen bele; kínos szorongás volt az, mely elfogta lelkét s mindegy aggodalommal kezdte keresni életé célját: Miért éltem eddig és miért fogok élni ezután? Mit tarthat még számomra a holnap? Semmit, kétségbeesetten semmit. Megré-mült még a gondolatától is.

S a huszonötödik születésnapján, mikor azt újságolták Hettyei Laurának, hogy egy kiskoszarozott udvarlója feleségül veszi a gazdag Kamocsay grófyasszony leányát, csak ennyit jegyzett meg fagyos

H I R E K.

embert, a kiknek gyönyörködésére ők teremteték ezen műveket.

És nagy gyűlöletük érzelméből ezen kérdés támad bennük: minek is ezen paloták, melyekben a szegénység verejtékét pazarolja a gazdagság? minek e csarnokok, melyekben a buja bőség s a bűn arra izgatja a dusgazdagok érzékeit? El velük!

Ez azon eszmekör, a mely ma uralkodik a vagyontalan tömeg fölött. Egy iszonyatos propaganda hirdeti ezen evangéliumot és toboroz proselytákat. Komor tekintettel megjelennek ezen emberek a műhelyekben; hallgatva végzik nap-nap után a munkát és várva várják azt az órát, a borzasztó leszámolás óráját, a melyre készülnek!

Hogy sohase érkezzék meg ezen rettenetes óra: ez a modern socialis politikának nagy feladata!

Ezen gyűlöletet a vagyontalanok kebléből, ezen dühüket a civilizáció ellen — ki kell irtani keblükből és annak helyét nemesebb érzelmeknek el kell foglalniok.

A ki azt állítja, hogy ezen nagy probléma erkölcsi eszközök pusztá alkalmazása által megoldható: az vagy másokat akar ámitani, vagy önmagát. A tényeket nem akarná látni az, a ki a socialismust tisztán csak szellemi mozgalomnak tartaná, a mely fegyver, tanítás és vallási érzelmek fölébresztése által más irányba terelhető.

Igaz, ezek is sokat tehetnek; de ezen fontos ügy lényegileg az anyagi érdekösszeftűközéseknek a problémája.

Ennek szerencsés megoldásával megváltozik a tömeg mostani veszedelmes eszmeköre.

Cselkó József.

— **Katonai szemle** Ohrenburgi Meltzer Henrik tábornok, dandár parancsnok f. hó 17-én este városunkba érkezett, hogy a helyben állomásozó 44-ik gyalogezred felett 18-án szemlét tartson.

— **Uj mérnökök.** A helybeli államépítészeti hivatalhoz a m. kir. kereskedelmi miniszter kíséretében érkezett Vella János mérnököt és Nádor Ottó, Enyedi Béla technikusokat osztotta be, a kik hivatalukat már a napokban elfoglalják.

— **A vármegyei tisztviselők fizetés rendezése.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 14-én Tallián Gyula főispán elnöksége alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a vármegyei tisztviselők s a többi alkalmazottaknak a fizetési osztályokba és fokozatokba való beosztása volt. A közgyűlés ezt a következőképp állapította meg. Alispán VI. fiz. oszt. 3 fokozat. Főjegyző VII. f. o. 2 fok, főügyész, VII. f. o. 3 fok, főorvos I. és II. aljegyző VIII. f. o. 2 fok, alügyész, III. aljegyző, levéltáros, irodaiszázgató IX. f. o. 2 fok, IV. aljegyző IX. f. o. 3 fok, V. aljegyző X. f. o. 2 fok, háznagy X. f. o. 3 fok, őrnök X. f. o. 2—3 fok. Az árvaszéknél: Elnök VII. f. o. 2 fok, ülnökök VIII. f. o. 2 fok, I. jegyző IX. f. o. 2 fok, II. jegyző és közgyám X. f. o. 3 fok. Járásai tisztviselők: főszolgabíró VIII. f. o. 2—3 fok, szolgabírók IX. f. o. 2—3 fok, járás orvosok és I. oszt. őrnök, X. f. o. 2—3 fok, II. o. őrnök XI. f. o. 2—3 fok. Így tehát az állandó választmány javaslátát egyhangulag elfogadták; mire a közgyűlés véget ért.

— **Küldöttség.** A somogyvármegyei kormarosok és vendéglősök egyesülete f. hó 14-én Grünvald Mór elnök vezetésével küldöttségileg tisztelgett a főispánnál, alispánnál s a város polgármesterénél bejelentvén az egyesület megalakulását.

— **Agyonlőtt vadőr.** Kovács István csoknyai vadőrt f. hó 7-én este ez ideig ismeretlen vadörök orozva lelőtték. A vizsgálatot ez ügyben széles körben meg-

indították s a legnagyobb valószínűség szerint a gyilkosok rövid idő alatt hurokra is kerülnek.

— **Tűz.** Könnyen végzetessé válható tűz ütött ki f. hó 16-án Weisz Henrik kúrtőpusztai gazdaságában. A jelzett napon ugyanaz cséplés közben meggyuladt egy 8 lóerőjű cséplőgép s csak emberfeletti munkával sikerült megakadályozni, hogy a közeli gabona kazalok is a lángok áldozatává nem lettek. A kár meghaladja a tíz ezer koronát, a mi azonban biztosítás folytán megtérül.

— **Megosipott tolvaj.** Mint múlt számbunkban említettük, Aracs János tót kereszturi malomtulajdonos szobájába egy ismeretlen egyén behatolt s onnan kilopta az alvó Aracs 1334 koronát tartalmazó mellényét. Mint tótkereszturi levelezőnk értesít a tolvajt már sikerült Kovács János molnár legény személyében elfogni. A tolvaj tettét beismerte s a lopott pénzt a pajta falának egyik repedésében hiánytalanul meg is találta. Az elfogott Kovács János a kaposvári kir. ügyészség fogházába kísérték.

— **Nyári mulatság.** A kaposvári iparos ifjúság önképző köre f. hó 17-én az »Angol kertben« műkedvelői előadással egybekötött nyári mulatságot rendezett. Az előadott »A pártütők« című vígjáték általában jól sikerült. Különösen kitűnik a Biróné és a Kisbíró személyesítései. Egyébként az egész nyári mulatság úgy erkölcsileg mint anyagiilag jól sikerült.

— **Meghívó.** A »Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület« folyó évi augusztus hó 1-én d. u. 3 órakor Kaposvárott, a vármegyei ház kistermében közgyűlést tart, melyre van szerencsém az egyesület tagjait meghívni. Kaposvár, 1904. évi július hó. Elnöki megbízásból: Dr. Robos Zoltán, g. e. titkár.

— **Meghívó.** A »Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület« igazgató választmánya folyó július hó 31-én d. u. 1/5 órakor Kaposvárott a vármegyei ház kistermében gyűlést tart, melyre van szerencsém a vá-

bűnkeséggel. Jól teszi, ha megházasodik — s utána feküdt néhány napig. De az a jótékony elmulás, miről már akkor álmodozott, csak nem kereste fel. Lábra kellett állni és keresni valamit, aminek örüljön, amit szeressen.

Szülei szép színekkel ecsetelték előtte a jövőt: Látod Lupi, most ismét nyár lesz majd, meleg verőfény, bolyonghatsz erdőn, mezőn, hisz úgy szeretted ezt előbb, aztán majd fűrdőbe megyünk, le a tengerpartra, hisz örülni szoktál ennek. Ott lesz a demokratikus hajlamu báró is, te okos vagy, szép is, meghódíthatod. Mit gondolsz!

Remek parthie lenne / Laura bólingatott rá. Jó lesz nagyon jó lesz! és nem várt tovább. Irtózott attól a gondolatától, hogy »vénkisasszony« nevezék, kapva kapott hát a férjhezmenésen. Egyszer egy pesti kávéház tulajdonosa járt a városukban üzleti dologban és valahogy megismerkedett a leánnyal. Mikor másodszor jött le, már a saját dolgában, megkérte a kezét. Szülei hozzáadták. Laura nem szerette ugyan, hisz még alig ismerte, de hát szeretni akarta és boldog is volt egy ideig. Mikor aztán a mámor szétoszlott, helyét a szörnyű kijósanodás foglalta el. Ott látta maga mellett azt a sápadt vézna, becsott mellű kis alakot, azokkal az apró, lázasan fénylő szemekkel s mikor férje megcsókolta, a csók után olykor-olykor egy kicsinyke vörös petty tapad az ajkához s amint letörölte ijedten vette észre, hogy vér... vér.

Férje egész nap az ágyban volt, este pedig mikor oda ült felesége mellé, hogy fáradalmait kipihenje s csontos kezeivel

megfogta felesége puha, meleg kezét, az a finom kis asszonyka olyan idegenen nézett az urára s borzadva kérdezte magától, hogy mit is keres itt mellette ez a halvány arcú beteg ember. A nap melegéhez szokott lelkét valami irtózatossá hidegség járta át. Egy örjítő, iszonyu gondolata támadt, hogy megölte a halál leselkedik. És mikor ránézett az urára, szinte várta, hogy mikor változik át a mosolygó arca s a két piros, lázas folt a szeme alatt halaványá, áttetszővé.

Kevesen voltak a kávéházban, az asszony nyugodtan átgondolhatta az egészet s elmerülésében, azt sem vette észre hogy valaki oda lépett hozzá: Nagyságos asszonyom fizetni akarok! A hang felebrelesztette. Megdörmölte szemét, azt hitte még mindig álmodik. Gütterné nem ismerte az előtte álló férfit, de a kedvesen csengő hang, meg azok a nagy sötét szemek igen kellemesen hatottak rá. Reszketett a keze mikor visszaadott a pénzről. S a szép idegen ettől a naptól kezdve négy hónapon át minden nap eljött Gütterné kávéházába. Egyszer aztán, mikor a férfi — szokás szerint — rövid időt töltve távozni akart a szegény asszony önfeláldozó, kérő hangon azt mondta neki: Ne menjen el!

Ezer örömmel, ha megengedi Nagyságos asszonyom!

Aztán bemutatta magát: Bárdy Tihamér vagyok, festőművész. Itt lakom szemben, s keszt a remegő asszonykának nyújtja. Laura forrón, erősen szorította meg azt. Fáradt volt. Maga sem tudta miért, Lassu vonlatolt léptekkel, kimerülten ült le egy

márvány asztal mellé. A fiatal ember egy darabig tétozva, aztán ő is leült szemben az asszonnyal. Sokáig beszélgettek együtt, vendég szerencséjére nem érkezett s így Gütterné egészen egyedül lehetett a férfivel. Mikor elment oda volt a gyönyörtől. Ujra meg újra maga elé képzelte Bárdy Tihamért, egész nap csak őt látta, minden egyes szava, mozdulata élénken vésődött agyába.

Másnap gyönyörű nyárelei déltől volt. Ugy féltékenyre járt az idő, mikor Gütterné elegáns mousselin ruhában állt meg ura előtt. Lázas sietéssel gombolgatta finom szarvasbőr keztyűjét s közben csak úgy odavetődött mondta: Lefényképtettem magamat. — Jólvan szívem, de siess haza mert... a kis vézna ember félenken morogta a feleségének, de az már csak a nyitott ajtóból kiállított vissza: A viszont látásra! Ruhájának szecessziós fodra, szemfényvesztően kigyóztott utánna, amint kilebbent az ajtón. Gütterné még aztán is mikor felesége elment sokáig ott állt, azt hitte csak játszik vele, hisz nem szokott az asszony ilyenkor elmenni hazulról, talán... s itt eszébe jutott valami, de ettől úgy zugott, zakatolt az agya, mintha ezer harang kondult volna meg a levegőben.

Bárdy Tihamér nem akart hiányt szenvedni mikor a szép Gütternét belépni látta. Zavarodottan ugrott fel festőállványára mellől s az asszony elé sietett. Annak csupa láng volt az arca s úgy remegett finom leányos alakja mikor keze a férfi kezében pihent, tekintete egybeolvadt arcaival. Egy pastel képet szeretnék csinál-

lasztmány tagjait (tisztellel meghívni. Kaposvár, 1904. évi július hó. Előki megbízásból: Dr. Robos Zoltán, g. e. titkár.

— **Gyilkos fu.** Radits Sándor 65 éves cserői harangozó és halottkém f. hó 12-én este borköri állapotban összeveszett családijával s miközben 37 éves József nevű fiára fejzét ragadott, a fu a nála levő kassa ülővel oly szerencsétlenül ütötte fejbe, hogy az azonnal véres fejjel esett össze s most a halállal vívódik. A gyilkos fut a csendőrség letartóztatta.

— **Vesztett ebmarás** Dr. Kriszt Béla szigetvári ügyvéd a »Dalsomogy« szerkesztőjének Leonka nevű leányát saját vadász-kutyájuk f. hó 15-én megharapta. A sebesült leánykát szülői Budapestre a Pasteur intézetbe vitték fel. Ideje lesz már a hatóságnak erőlyes intézkedést tenni, mert ezen állapot most már tűrhetetlen megveszte.

— **Baleset.** Kardos Antal 20 éves ácslegény a múlt héten a zárdá utcából nyitott új n'czában folyó építkezésnél egyik első emeleti állványról oly szerencsétlenül bukott le, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— **Kirándulás a Balatonra.** Mint fonyódi tudósítók értesít az aradi Tornaegyesület nagyobb társasága nagyszabású kirándulást rendez a jövő hó közepén Fonyódra ugyanakkor az egész Balaton körüljárják. Hozza-Iten ökel hozzánk.

† **Gyászhir.** Ösv. Benedikty Jenőné szül. Ötvös Mária áll. tanítónő a maga, valamint az ő szes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja szeretett férje benedekfalvi Benedikty Jenő folyó hó 17-én életének 41-ik, boldog házasságának 17-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hűlt tetemei folyó hó 19-én d. u. 3/8 órakor fogtak a halottas háznál (Baross-utca 27. sz.) a római katolikus szertartás szerint becsenteltetni és a keleti temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmisé-áldozat Kaposvárról folyó hó 20-án reggel 7 órakor fog a római katolikus templomban az Urnak bemutatni. Kaposvár, 1904. év július hó 17-én. Istén veled, nyugodjál békében.

— **Városi közgyűlés.** Kaposvár rdt. város képviselőtestületének t. tagjait folyó

évi július hó 21-én délután 3 órakor a városház nagytermében tartandó rendkívüli közgyűlésére meghívni van szerencsém. Tárgy: Az állami börtöl- és husfogasztási adóknak a város által leendő további kibérlése tárgyában javaslat. Németh István polgármester.

— **A Budapesti Ujságírók Egyesülete** segélyalapja javára egy Almanacht ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú dísmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachjára kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9. Mutatóul közöljük Lyka Károly fenti cikkét, melyet az Almanach számára írt.

— **Rózsa János** ruhatisztító és gőzmű-festő intézetét e helyen is ajánljuk a közönség figyelmébe különösen most, midőn a fürdőre menetekel következnek. A külföldet megjárt szakember már olyan elismerést vívott ki nem csak Kaposvárról, hanem a vidékeken is, hogy gyára telve van munkával, alig győzik a munkások. Hogy mily tökélyre megy végbe a festés és tisztítás, mutatják naponként a kirakatok, melyekben a legkényesebb szövetek is tüköletes tisztán s kellő színpompával kerülnek ki a gyárból.

ÜSARNOK.

A bögre.

Nem tudjuk, miforma lehetett az ősember, bár koponyáját és kését temetőben mennyiségben ásák ki a tudósok. A lelket azonban nem lehetett eddig sehonnan napvilágra szállítani, holott az ember lélek nélkül igen csönka. Mit érzett vajjon őseim egyike ez előtt negyven-ötven ezer esztendővel, amikor népes családja körében kőbicskával szelgette föl a masztodon-sonkát? Erről óvatosan hallgat Ranke és Klaatsch,

gyok... elmegyek veled. De hát tehetett-e róla ha hajlott a szerelem édes szavára, hiszen asszony volt, boldogságra vágyó, és szeretett.

Güntner sokáig várta a feleségét, azt hitte majd vissza jön, hogy őt galádul megosolta, kijátázotta nem tudta, nem akarta elhinni, sokkal jobban tisztelte, imádkozt az asszonyt. De később mégis csak el kellett hinnie. S mikor egy év is eltelt kínos reménytelen várakozásban, a mellbetegnek távolba látó lelke megsejtette, hogy már nem viszi soká. Az a sápadt arsu nemű, ki előbb barátságot kötött áldozatával, halaszást engedett neki. Még egy tavaszt, egy nyári egy egész évet, aztán szép lassan készítette elő: lelket megsejtette, gondolatának erőit adta, fájdalomnak édességet, s engedte reménytelen az utolsó perzig. Akkor elfött érte, szeliden, csendesen elaltatta.

Annak a finom kis asszonynak a hűtlensége sok szenvedést okozott a szegény beteg embernek, de megkínzott lelke mégis megbocsátott, elfelejtett mindent. Pedig az az asszony szép volt. Ilyen szép, mint az a bűbájós fantom, ki fehér nyári éjszakán jelenik meg az ifjak vágyó képeletében; egyetlen bűne volt, hogy asszony volt és szeretett, szeretett és el merete fogadni a boldogságot.

mert e tárgy könnyen költői fecsegésbe csalogathatná az egzakt tudományt. E kapacitásokkal szemben talán nincs helyén a téma feszegetése, bár igazán érdekes. Bizonyos körülmények azonban lehetővé teszik, hogy ezen a tudomány számára hozzáférhetetlen helyen leírjuk néhány idevágó tapasztalatunkat.

Több ősemberrel találkoztam ugyanis az utóbbi években. S tőlük tudtam meg azt, amit a szakemberek eddig rejtélynek nyilvánítottak. Nem is egyenestőlük, hanem a munkájuktól. Van egy varázsszelencém, amely pontos felvilágosítással szolgál. Egy bögre.

Közönséges tárgy, három krajcárba került, nincs rajta semmi különös látnivaló, anyaga is a legprózaiabb, vegyi összetétele Wartha Vincze szerint Al_2O_3 , $2SiO_2$, $2H_2O$. Szóval idegen anyagokkal kevert agyag.

Bögre, amely nem készült korong segítségével, tehát egészen a gölöncsér két kezének műve. Ami rajta dekoráció, az is csak úgy hevenyészve, szabad kezele. Néhol a gölöncsér a hüvelykujját benyomkodta a még friss agyagba: ott karikás mélyedések látszanak. Másutt a körmehegyit nyomta bele: az csupa félboldat adott. Végül a pipaszurkálójával végighúzott egy stráfort: ez a mélyedés most úgy fogja a bögrét, mint egy karperec egy puha asszonyi kezét.

E körülményes leírásból már sejti az olvasó, hogy az ősember akiről itt szó esik, egy közönséges gölöncsér, azaz fazekesember. Rendes adófizető polgár.

Mégis jogom van őt a régmúlt tanuljaként felidézmem. Ő az egyetlen ember Európában, aki ma is azt a mesterséget gyakorolja, amelyet legalább ötven ezer esztendővel ez előtt is gyakorolt az emberiség. Sőt szakasztott azon módon gyakorolja, mint az őshajdában.

Itt tehát nem változott a divat. A művészeti irányok és technikai vívmányok nem avatkoztak be ennek a embernek mesterébe. Egyez, de csak egyetlenegyszer, ötötte fel itt a fejét a szecsessió; de ez is igen régen volt, talán bronzkor-szakban, amidőn egy merész újító kitalálta a bögrének korongon való gyártását. Ex ellen valószínűleg élénken tiltakoztak a bronz-akadémiák, de úgy látszik, hogy az ifjuság ismert erőszakossága győzött, mert a gölöncsér máig is használja a korongot. Néha néha mégis elpártol tőle, amidőn szabadon alakít, minden mechanikus készkülék nélkül. Ilyen tárgyakkal egyre sürűbben találkozunk az iparművészeti kiállításokon, ami arra mutat, hogy az ő-akadémia kibővítette az évezredek tekintélyes számát.

Ilyen bögrém van nekem is.

Amint kezembe veszem és megsimogatom feketé, kerek területét eszembe jut az a két kéz, amely ezt a bögrét a nedves agyag-korában épp így simogatta, hogy megkapja a kellő formát. Előbb a tenyér, aztán az ujjak végigsejtek rajta, hol erősen, hol meg nagyon gyengéden, néhol pedig csak annyira, hogy a kéz meleg nedvessége egy lehelletnyit simítson rajta. Így dolgozik az igazi gölöncsér, a művészi érésű. Formáló gesztusából sok átsiklik az engedelmes agyagba: a gölöncsér lelkének egy pár atomja költözködik a bögrébe. A magasabb művészeteknél ezt érzésnek nevezzük, de a szegény gölöncsért kevesen takálják ily magasztalokra.

A gölöncsér aztán odatartja a művét az ég ellenébe vagy az ablak ellenébe. Most látja, hol kell egyet lendíteni a körvonalon, a silhouetten. És meglendíti azt a vonalat. Aztán forgatja, hogy mielő profilut mutatja arról meg arról az oldalról. Nem kaja, nem pupos-e? Ha baj esett a vonalon, az a simogató ujj addig simogatja, amíg helyesre lesz. És simogatja szeretettel, mintha az a sárga agyag a gyermeke szőke haja volna. Simogatja sze-

talni — sugta alig hallhatóan, aztán leült egy kis alacsony fotelba. Tihamér festő-álvány mellé. Oly megejtő csend volt a kis szobában s talán a rejtelmes csipkék suhogása, az asszony hajából kiáramló erős heliotrop illat is tette, hogy a férfi hangja egyszerre suttogóvá vált. Megfogta az asszony kezét kis kezét és megkérdezte tőle: Ugye nagyon boldogtalan? — Még kérde? sugta az asszony. — Tudom, hogy az, nagyon boldogtalan!

Kiértetem a keze forró szorításából, a szeme vágyó tekintetéből...

— Két hosszú éve már, sőhajtott az asszony, hogy itt élek eltemetve a felénk, szenvedélyes beteg mellett, két éve már, hogy hallgatom a fojtó köhögését, hogy ülök éjjelen át virrasztva az ágya mellett. Eleinte azt hittem, hogy ezem veszttem meg-örülök a kétségbeesés miatt, de lassankint beleöröködtem a változatatlanságba s kerültem a férjemet, hisz úgy irítottam a csókjaitól, az öleléstől.

Aztán maga is megijedt, hogy ennyit elmondott ennek az idegen embernek. Fejét kissé hátra hajította s könnyei az emlékek hatása alatt sűrűn végig pergett arcon, szép teste megvonaglott szrelemre bűnre eszépítőn. A férfi nem birt ellenállni, lázasan, remegő hangon tördelé! Szeretlek? Eljősz velem? Aztán karjai közé fogta az asszonyt a ajkát ajkára nyomta hosszan végtelenül. És annak a szépséges asszonynak bűnbe ejtő, azurkék szemei most már azt ragyogták vissza! Szeretlek... tied va-

rettel, elnéző, szelíden javító békeüres-ség, akár a jó szüle. Egész lelkével részt-vax a bőgre megszűlésében. Ő az örömapa.

Az ő gyermeke ez a kis fekete-ség. Rejtő van a családi hasonlóság, mert ezt csak Pintér József uram formálja így. Belé van zárva a szeretete, a gondossága. Tehát a szíve. Sőt belé van zárva a perox-hatása vagy nembánomsága, a pityókossá-ga vagy komolysága, a csalafintasá-ga vagy józan becsülete. Az engedékeny puha agyag minden lehellelnyi nyomot fölvesz magára. Fotográfia, sőt életrajz. De leg-inkább jellemrajz. Minden bőgre, amely így készül, cserépbe vájt okmány egy em-beri lélekről, akár Intimna sumir agyag-tablája.

Igy formált az ősember is akinek ötvenezer éves cserepeit most ásogatja ki a tudomány. Ő is azt a munkát végezte, még pedig betű szerint így. Egy köröm-foketényivel sem másképpen. Amikor a nyirkos agyag a keze közé került, épp így szikrázott belé a lelke, a kedélye, a jelene. Minden úgy történt itt akkor is, mint ma a gőlöncsér műhelyben. Akkor is más volt az ember, mihelyt a nyirkos agyag formáló kezei közé került, mint egyébb időkben. Akkor is a munka szelíd lázát érezte, a teremtés gyönyörűségét, valóságos agyag-inspirációt. Akkor is tudta, hogy mit for-mál, az valami különleges érték, amelynek atyafiságos becsa is van. Akkor is élvezett az uja puha hegye, amidőn végigsiklott a bőgretesten, akkor is akaratos lendüléssel nyomta, terjengedte a puha matériát. Az én gőlöncsérem és az ősgőlöncsér egy. Semmi észrevehető különbség nincs köztük. A munkánk is tökéletesen egyformák.

Ha é mellé a kis fekete /bőgre mellé odafektettem a világtörténet tíz vastag kö-tetét: akkor kél a respektusom. Minő semmi ez a tíz kötet, ami tele van mulással, elhíamvadtsággal s minő nagy ez a bőgre, amelyen számlálatlan évezredek mit sem változtattak.

Kell hogy több legyen ebben a bőg-rében, mint az a vegyi formula, amelyről a cikkem elején írtam. Ha egy kissé el-gondolkozom rajta, rá is jövök. Az van ebbe a kis fekete bőgrébe zárva, a mi változatlan kinese az emberiségnek s ami az egyetlen örök és állandó, amióta ember lett s ember lesz a föld vidékein. Ez a mindenek feletti szuverén és örök uralkodó talán a művészet.

Lyka Károly.

Nyílttér.)*

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény április 15-től október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGÁR IMRE.

Egészséges fekvés. — Jutányos lakások. — Jó vendéglő. — Villamos-vasúti összeköttetés a fővárossal.

*) E rovat alatti közléseknek nem vállal felelő-séget a Somogyi Ujság.

A Földes-féle
Margitcrème legjobb a
világon. Hatása csodás.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fenn-tartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

Legkitűnőbb a nap

és szél befolyása ellen, sem hiányt, sem ólmot nem tartalmaz a zsir-mentes kőszekedvel

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÈME

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, máj-foltot, pattanást, bőrrakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ránczokat és az arczot fehérré, simává varázsolja, ádít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 K., nagy 2 K.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszer-kereskedésben.

Kiváló tolett-cikkkek:

Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 K.

Margit-szappan, 70 fill.

Margit-fogpép 1.— K. (Zabnpasta)

Margit-arcseis 1.— K.

Főraktár Kaposvárott:

MANDL R.
urnál.

Hölgyek részére nélkülöz-
hetetlen!

Legjobb szépitőeszer!

Árverési hirdetmény.

Alulirott mint vb. Insekt Zsigmond szigetvári lakos bejegyzett kereskedő esődtömeggondnoka közhirre teszem, miszerint a esődtömeghez tartozó s kinlévő követe-lések, szivarka hüvelyek és meg-maradt bolti állványok a esődválaszt-mány határozata folytán

folyó évi július hó 23-án

Szigetvárott, a helyszínén a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Kelt Kaposvár, 1904. július 17-én.

Poór Sándor

ügyvéd, mint vb. Insekt Zsigmond esődtömeggondnoka.

1389. sz.
viki. 1904.

Arverési hirdmény és feltételek kivonata.

A marosali kir. járásbírósg, mint telek-
bírógyi hatóság közhírré teszi, hogy a
Strausz Salamon és fia budapesti éség
végrehajtónak Egri Gyula kéthelyi lakos
végrehajtásit megvédés ellen 692 kor. 05
SII. tökékövetelés és jár. iránti végrehaj-
tási egyben az árverést elrendelte.

Ezenk követkésében a kaposvári kir.
bírógyassék illetve a marosali kir. bírósg
széltén fekvő Egri Gyula és neje sz.
Bach Etelkának a kéthelyi 176. sz. tjkv-
ben felvett 222b. hrsz. ingatlana a végre-
hajtási törvény 156. §. d. pontja alapján
egésben 326 korona kikáltsái árban 1904.
évi szeptember hó 20-ik napjának d. a. 10
oráskor Kéthelyi község házána meg-
tartandó nyilvános árverésen a következő
feltételek alatt fog eladásra kerülni.

1) Ha a megállapított kikáltsái áron
felül ígértet senki sem tessze, az árverés
kifizetett bírtok szűkség esetén a kikál-
tsái áron alul is eladhatni fog.

2) Árverési kívának tartoznak a ki-
káltsái árak 10%,át vagyis 82 korona
60 fillért, vagy az 1881. november
1-én 3333. szám alatt kelt I. M. ren-
dellet 8 §-ában felölt övadékösség érték-
papírban a kikáltsái keszhes letenni vagy
az 1881 LX. t.-ez. 170 §-a értelmében a
hántpénznek a kikáltságnál történt előleges
elhelyezéssel kikáltsái szabályzerű elő-
mérvényt állapíthatatni.

Az árverési hirdmény és feltételek
többi pontja a marosali kir. járásbírósg
nál és Kéthely község előjáróságánál
tekintethetők meg.

Marosali, 1904. évi június hó 8-án.
A kir. bírósg mint tkvi hatóság.
GÖNCZY, kir. albró.

229. szám.
1904. viki.

Arverési hirdmény.

Alulírott bírósg végrehajtó az
1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében
ezenel közhírré teszi, hogy a n.-atádi
kir. járásbírósg 1903. évi V. 393. számú
végzés követkésében Gyarmathy József
ügyvéd által képviselt n.-atádi önképő
egylet szövetkezet javára Pál István,
Pál József, Kasza János és Farkas József (Eva)
ellen 179 kor. járulékai erejéig logantoni-
tott kielégítési végrehajtás után le és felül
foglalt és 1159 koronára becsült következő
ingóságok, u. m. 6 drb. 16, 8 koszt, 8
db 2 db sertés tinóborjú, 1 varrógép nyilvános
árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a fennit kir. járásbíró-
sg 1903. évi V. 393b. számú végzésre
folytán 172 kor. — SII. tökékövetelés,
ezenek 1901. évi augusztus hó 15. napjától
járó 6%, kamatai és oddig összesen 80
kor. 60 fillérben bírósg már megállapított
költészek erejéig is Szobban alperesnek
lakásán leendő megtartására 1904. évi
július hó 21-ik napjának délelőtti 8 órája
batáridóli kitéstikés ahhoz a venni
szándékozók ezenel oly meggy-
szással hivatakn meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107.
és 108. §-ai értelmében kiegészítését me-
llett, a legűbűt ígérőnek szűkség esetén
broszra alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elveresendő ingósá-
gokat mások is le és felül foglaltaták,
szakra kielégítési jogot nyertek volna,
ezen árverés az 1881. évi LX. t.-ez. 120.
§-a értelmében ezek javára is elrendeltetik
Kelt Nagyatád 1904. évi július
hó 7-ik napján.

SZABÓ JOZSEF,
kir. bír. végrehajtó.

Egy háztartási mérleg ingyen.

Meesen olasz
árak mellett
kellőm szét
tulajdonított
raktáramból
világűrű kiváló
találkozás ked-
velt

teljesen fehér fém (belső is), melynek
tartományáért és kiváló minőségéért 25
évi jótállást vállalok. Szétkölés a pénz
előleges megkölés esetén vagy után-
vétel történik az európaraktárból.

5 koronáért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 drb.)
kevés megérült — főnem anyha

pipere szappant

rózsán, lilomtel, orgona, ibolya, rózsa
jásmín és gyöngyvirágból szépen ös-
szesvélgetve. A pénz előtes meg-
kölés esetén vagy utánvétel küldi.

3 frt. 40 kr.

utánvétel egy vég szappansági vá-
szon 6 teljes frt. vagy női ingre
50 cam. széles kiltő minőségben 5
évi jótállással: számos elismerés.

4 frt. 50 kr.

utánvétel egy elegans férfi öltönyre
3 mtr. dívalos szövet egy elegans férfi
öltönyre totásan aszerint azonban
kapható Denker Józsefnél Budapest VII.
Hernád-utca 54.

Denker József központi forgalmu áruhaza
BUDAPEST, Hernád-utca 54. 16-20

A legszebb és legjobb kivitelben.

A legnagyobb választékban, igen jó minőségű

czipőket

készít és tart raktáron a legdivatosabb formákban

LÉGÁR LAJOS

czipész mester

Kaposvárott, Irányi Dániel-utca.

Teljes jótállás mellett.

Megrendelésért a leggyőbűbb idő alatt vidáre is eszűkölök.

FERNO LENDT

os. és kir. udvari szállító

czipőfénymáz a világ legjobb fénymáza, a fényesítő krémétől
világos és fekete czipők a legfényesebb és legistább színt kapják, a bőrt
tartósá teszi. — Viselt és pecsételt, sárga vagy barnabőrű czipők
„Lyonsin“ használatá után úgy lesznek.

— Alapított 1833. —

Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 2.

— Kapható mindenütt! —

RÓZSA JÁNOS

K A P O S V Á R O T T, Fő-utca 20-ik szám.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

vegyészeti ruhatisztító és gőzműfestő intézetét,

mely bármelyik külföldi gyárral felveszi a versenyt.

Tájékoztató: Festés és tisztításra elvállal férfi, női és gyermek ruhákat, selyem, bársony, plüss, gyapjú, vagy pamut kelméből, továbbá egyenruha, egyházi ruha, prémezzet stb. fej-tellen állapotban és enélkül, hogy színeből, alakjából vagy fényéből veszítené, szőnyegeket, asztali és ággyeterítőket, szövet és csipke függönyöket, keztyűket stb., szóval minden előforduló kisebb nagyobb tárgyat vegyi tisztításra elvállalatiak.

Nálam tisztított ruhákat jótállók, hogy a foltok nem ütnek vissza.

Kérem a modern vegytisztítást ne tessenék a szabófolt tisztítással összetévesztetni.

Videki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek. 19-26

Ne vegyensenki hangszert,

míg **Reményi Mihály** műhangszerész, cs. és kir. szabadalomtulajdonos, a Magyar Királyi Zene Akadémia szál-lítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegy-zekét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik. **Budapest, VI., Király-utca 44/II.**

A „KÁVÉ KIRÁLY”-hoz.

A ki nagyon jó zamatú a illatú kávét kedvel, az csak a **„Király-kávét”** vegyes, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll vagy még eddig nem ismert módok szerint van pörkölve. Hozzászoktatás után sikerült ezt elérnünk a így minden bízva, hogy ki egyszer megízleli, soha más kávét nem használ.

Ismeretes, hogy a kávé a leg-érzékenyebb eszköz, melyből a finom zamat a illat azonnal elillan, valamint minden ízt a szagot felvevő, miért is csak kiváló hávet lemezdoborokba csomagoljuk a szállítjuk bármely posta-állomásra bérmentve, utánvéttel a következő árban:

1 kg-os doboz 5 kg. 4 kor 80 fill.
2 „ „ „ 9 „ „ „
4 „ „ „ 17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölő kávén kívül ajánljuk a következő nyers fa-ka-kát, ezúttal bérmentve, utánvéttel bármely postaközlőmásra:

1 postaközlő 5 kg. 1 kg. 10 fill. kor 150
1 „ „ „ 5 „ „ „ 100
1 „ „ „ 5 „ „ „ 100

BIKÓ ÉSTÁRSA

a „Kávé király”-hoz

BUDAPEST, VI. ker. Teréz körút. 23.

A „KÁVÉ KIRÁLY”-HOZ.

Bírtos keresztet

nyujtunk minden állású egyének sorjegyek eladókával új törvényes módok szerint. Nem részlet tüzet.

Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegytételi bank”-hoz
Budapest, VII., József-körút 16.

Megjelent! Először legnagyobb nyelvtanulási tankönyv, 350 oldal, 410 rajzzal, 10 képpel, 10 koronára, köve 12 koronára, férfi és női szabok részére. Fehérnemű szakújság 10 koronára. Szabakoztatás tanítványokat el-fogadók:

Mehr Sámuel

okl. műszabakészítő,

Budapest, VII., Károlyi-utca 30/H.

Szerelők és bádógosok ügyelmébe!

Augenstern Hugo, Budapest VII., Vesselenyi-utca 13. Mindennemű villamosok, csatlakozók és az összes villámítások felszerelési anyagok raktára. Különösen árga-és villótervezési asztali lámpák.

Fragan Alois főmátyára

Bécs-Budapest, 25-52

szpecialista villámítás eszközökben.

Legjobb Gyógy Cognac CAMIS és STOCK

64-68

Triesti cognac gyárosoknál kapható.

Somogyvármegye vezérképviseletje:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.

Dupla villanydelejes

kereszt vagy csillag

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és feloldó jótállás mellett: köm-vény, reuma, asztma (nehéz légzés), ál-matlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (vak) és epilepsia, érzékenység, fogfájás, migrén, tehetetlenség, infarktus, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, a ki 88503. sz. készülmény által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal vissza-kapja a pénzét. Ahol már semmi nem ha-sznált, ott kérem az én készülményem meg-küldetését; meggyőzően győződve készülmény-bírtos határoló.

A nagy készülmény ára 6 korona. Idült betegségeknek alkalmasandó.

A kis készülmény ára 4 korona. Könnyebb betegségeknek alkalmasandó.

A központi elosztóhely utánvéttel utánvétel, vagy előlegesen fizetendő a bel- és kül-föld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Benczédi-utca 13. sz.

5 koronáért küldök 4/5, kiló (kb. 60 drb.) kavicsot meg-szárított, édes anyós

EXPERIENCE róza, lilom(s), orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyógygyökérből szépen össze-vetve. A pénz előlegesen befizetésre szor-szik vagy utánvéttel küldi.

Scheffer D. Sándor Budapest, VIII., Benczédi-utca 13. sz.